

Dkt. Robert A. Peterson, Ubinadamu na Dhambi, Kipindi cha 14, Dhambi ya Asili, Warumi 5:12-19, katika

Muktadha wa Warumi 1:18-3:21

© 2024 Robert Peterson na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Robert A. Peterson katika mafundisho yake kuhusu mafundisho ya ubinadamu na dhambi. Huu ni kipindi cha 14, Dhambi ya Asili, Warumi 5:12-19, katika Muktadha wa Warumi 1:18-3:21.

Tunaendelea na utafiti wetu wa hamartiolojia, fundisho la dhambi.

Kwa kuwa tulitumia muda mwingi katika maelezo ya kibiblia kuhusu dhambi, tuko tayari kuingia katika dhambi ya asili, lakini ili kufanya hivyo, tunahitaji maelezo mafupi sana kuhusu anguko la Adamu na Hawa katika dhambi. John Mahoney tayari amezingatia hili, kwa hivyo muhtasari mfupi unatosha. Mungu alimuumba Adamu na kumweka katika mazingira makamilifu.

Alimwambia Adamu kwamba alikuwa huru kula kutoka kwa mti wowote katika bustani isipokuwa kutoka kwa mti wa ujuzi wa mema na mabaya. Bwana alimwonya mtu huyo, kwa maana utakapokula matunda yake, hakika utakufa, Mwanzo 2:17. Kisha Mungu akamuumba Hawa kama msaidizi wa Adamu.

Katika Mwanzo 3, nyoka mjanja, chombo cha Shetani, alilinganisha Ufunuo 12:9, alizungumza na Hawa, na kuhoji katazo ambalo Mungu alikuwa amempa Adamu. Je, kweli Mungu alisema msile kutoka kwa mti wowote bustanini? Mstari wa 1, Hawa anarudia marupurupu na katazo ambalo Mungu alikuwa amewapa. Kisha Shetani anakataa onyo la Mungu la awali kwa kusema, nukuu, hamtakufa hakika, kwa maana Mungu anajua mtakapokula, macho yenu yatafumbuliwa, nanyi mtakuwa kama Mungu, mkijua mema na mabaya, mstari wa 4 na 5. Hata hivyo, Adamu alitenda dhambi kwa kula tunda lililokatazwa.

Dhambi yao ilikuwa kutotii na kutokuwa mwaminifu kwa muumba wao. Kifo walichopata kilikuwa cha papo hapo na cha mwisho. Mara moja, walikufa kwa maana kwamba walikatiliwa mbali na ushirika na Mungu.

Walijificha kutoka kwa Bwana na kuhamisha lawama Mungu alipowakabili kuhusu dhambi yao. Kwa neema, Mungu aliwatenga kutoka bustanini, wasije wakala kutoka kwenye mti wa uzima na kuishi milele katika hali ya dhambi. Ingekuwa kama Bwana anatuambia, sawa, ninyi ni watoto wangu.

Nimekuokoa kutoka kwa dhambi. Hii ni mbingu mpya na dunia mpya. Itaendelea milele kama hivi, jambo ambalo si jambo jema sana kwa sababu tuna uzima wa milele katika miili inayokufa.

Na kwa kiasi fulani, maisha yetu yote ni fujo. Hakika, maisha mapana ya kitamaduni ni fujo, na kadhalika. Hilo halingekuwa jambo zuri.

Kwa hivyo, Mungu akiwatenga na Edeni alikuwa na huruma. Baadaye, walikufa mara moja kiroho, labda walisamehewa Mungu alipowakabili na kutoa ahadi ya kwanza ya ukombozi. Wengine huunganisha hilo na wanyama wake wa kafara ili kuwapa majoho ya ngozi.

Baadaye, walikufa kimwili. Wasingekufa kama hawangetenda dhambi. Kifo cha kiroho na kimwili ni matokeo ya kutotii kwao Mungu.

Kwa hivyo Mwanzo inarekodi kuanguka katika dhambi ya wazazi wetu wa kwanza. Haiingii katika uchambuzi wa kitheolojia wa kuanguka. Derek Kidner, ambaye alikuwa mpiga piano wa tamasha ambaye alikua msomi wa Agano la Kale, nami napenda maandishi yake.

Loo, ni za kibiblia. Zimeandikwa vizuri sana. Anafikia kiini cha jambo vizuri sana.

Hivi majuzi alienda kuwa na Bwana. Maandishi yake yalikuwa maarufu sana kiasi kwamba wakati InterVarsity ilipoanza kuchukua nafasi ya baadhi yake na usomi mpya, jambo ambalo linaeleweka, kulikuwa na upinzani wa kutosha kiasi kwamba mchapishaji alianzisha maktaba ya Derek Kidner, na kufanya maandishi yake yote yapatikane tena. Derek Kidner alisema, katika nukuu hiyo, kwamba fundisho la dhambi ya asili liko fiche katika sura ya, Mwanzo wa tatu, kwamba dhambi ilikuja ulimwenguni kupitia mtu mmoja na kifo kupitia dhambi. Warumi 5:12 inajitokeza kwa umakini mkubwa tu katika Agano Jipya.

Agano la Kale halitumii hadithi hii sana, ingawa linashuhudia utumwa wa mwanadamu. Lina nyenzo za mafundisho, lakini halijayatunga. Ufafanuzi wa Agano la Kale la Tyndale.

Mtume Paulo ndiye angeunda fundisho la dhambi ya asili. Agano Jipya linawasilisha fundisho la dhambi ya asili katika Warumi 5. Dhambi ya asili katika Warumi 5, 12 hadi 19. Muhtasari, uchambuzi wa Warumi 1:18 hadi 5:21.

Pili, ufafanuzi, utafiti wa kina unaotegemea maandishi ya Kigiriki ya Warumi 5:12 hadi 19, au nadhani inaenda hadi 21. Kisha, mitazamo ya dhambi ya asili, ikiwa ni pamoja na Upelaji, Uarminiani, na mitazamo tofauti ya Wakalvini. Kisha, nitatathmini mitazamo ya dhambi ya asili, ambayo ni mitazamo ile ile niliyosoma hivi punde.

Katika tathmini hiyo, ninaleta hitimisho langu, ikifuatiwa na matokeo ya kimfumo na ya kichungaji ya fundisho la dhambi ya asili. Dhambi ya asili katika Warumi 5:12 hadi 19. Uchambuzi wa Warumi 1:18 hadi 5:21.

Sehemu hii ya Warumi ni sehemu inayoshughulikia fundisho la kuhesabiwa haki. Unasema, subiri kidogo, hapo awali umesema mara kadhaa kwamba Warumi 5:12 hadi 19 ni maandishi ya kitambo, maandishi ya kitambo ya dhambi ya asili. Ni kweli.

Lakini sasa unaniambia iko ndani ya sehemu ya Warumi ambayo mada yake kuu ni kuhesabiwa haki. Hiyo ni kweli pia. Kuhusu mada ya kuhesabiwa haki, Warumi 5:21 ni maandishi ya kitamaduni katika Biblia nzima kuhusu dhambi ya asili, ingawa kimsingi ni kifungu cha kuhesabiwa haki kinachohusiana na kuhesabiwa haki na dhambi ya asili.

Kwa kweli, inawahusu kwa undani sana. Warumi 1:18 hadi 3:20, sehemu hiyo ndefu, inaonyesha hitaji la kuhesabiwa haki. 3:21 hadi 5:21, inasimulia jinsi Mungu alivyokidhi hitaji hili katika kazi ya Kristo.

Akiwa na sura kuhusu imani, Warumi 4, katikati. Paulo anaweka wazi mada ya waraka wake katika Warumi 1:16 na 17. Kwa maana siionei haya Injili; kwa maana ni uweza wa Mungu uletao wokovu, kwa kila aaminiye, kwa Myahudi kwanza na kwa Myunani pia.

Kwa maana katika injili, kwa maana ndani yake, haki ya Mungu hufunuliwa kutoka imani hadi imani, kwa maana imeandikwa, mwenye haki ataishi kwa imani. Paulo anaenda kuelezea injili, habari njema kwamba Mungu huwaokoa wenye dhambi wanaomwamini Kristo. Katika habari njema, haki ya Mungu imefunuliwa.

Siwezi kujizuia kufikiria mapambano ya Luther. Alibainisha kwa usahihi kwamba haki, haki ya Mungu katika Agano la Kale, wakati mwingine inamaanisha haki yake ya kuhukumu, haki yake ya kulaani. Na hilo lilijazwa akilini mwa Luther.

Akili yake ilijawa na dhana hiyo aliposoma maneno haya. Katika injili, haki ya Mungu inafunuliwa. Na Luther anasema, loo, siwezi kumvumilia Mungu huyo.

Anawadhikiki maskini wenye dhambi. Anaiita habari njema kufichua hukumu yake kwa wenye dhambi. Na akamtikisa Mungu ngumi yake.

Yeye si mtu mwaminifu. Hakuwa na hila yoyote kumhusu. Katika habari njema, haki ya Mungu inadhihirishwa.

Luther alipoanza kutambua polepole na kwa furaha, Paulo alikuwa akizungumzia haki ya Mungu inayookoa, si haki yake ya kulaani. Mtume anatafsiri Habakuki 2:4 kumaanisha kwamba mtu aliyehesabiwa haki atapata uzima wa milele kwa

kumwamini Yesu kama Mwokozi. Luther alipoelewa hilo, alisema, milango ya mbinguni ilifunguka, nami niliingia moja kwa moja kwa sababu aliamini.

Lakini hapo awali, niliona jinsi alivyojitahidi. Jamani, jinsi alivyojitahidi. Paul, baada ya kutangaza mada yake, anafanya jambo la kushangaza.

Siionei haya Injili. Ni uweza wa Mungu uletao wokovu kwa kila aaminiye, Myahudi na Myunani. Kwa maana katika Injili, haki ya Mungu hudhihirishwa.

Kama ilivyoandikwa, wenye haki wataishi kwa imani. Lakini sivyo Paulo anavyosema baadaye. Anasema ghadhabu ya Mungu imefunuliwa kutoka mbinguni.

Baada ya kutangaza mada yake, haki ya Mungu inayookoa, Paulo anabadilisha mstari wa 18 na kuzungumzia ufunuo, si haki ya Mungu inayookoa, bali ghadhabu yake. “ Kwa maana ghadhabu ya Mungu imedhihirishwa kutoka mbinguni juu ya uasi wote na uovu wa watu waipingao kweli kwa udhalimu wao.”

Paulo ameondoa neno haki kutoka katika sentensi, haki ya Mungu. Ameinua haki, na ameweka ghadhabu mahali pake. Alibadilisha ghadhabu na haki.

Sasa, ghadhabu ya Mungu imefunuliwa, kama asemavyo. Haki na ghadhabu husimama ndani, huku zikitumia lugha ya semantiki ya msamiati na uhusiano wa kimpangilio kati yao. Yaani, zinapaswa kueleweka pamoja kwa sababu zinaathiriana.

Katika hali hii, wanagombana. Mtu hawezi kuelewa haki ambayo mtume ataizungumzia mbali na historia yake ya chuki takatifu kwa Mungu dhidi ya dhambi na wenye dhambi. Ghadhabu ya Mungu itakuwa mada ya 1:18 hadi 3:20.

Na hilo ndilo tatizo la msingi la mwanadamu. Mungu mwenyewe lazima ashughulikie ghadhabu yake ili ajulishe na kuamini haki yake ya wokovu. Kwa hivyo ninaelewa 1:18 kama kigezo cha 1:18 hadi 3:20.

Sehemu nzima ya Warumi lazima ieleweke kama ufunuo wa ghadhabu ya Mungu. Ni kichwa cha habari ukitaka. Hii ni kweli kwa sababu mbili.

Kwanza, maudhui ya sehemu hiyo yanaonyesha hasira ya Mungu dhidi ya makundi mbalimbali ya wenye dhambi hadi ulimwengu wote utakapohukumiwa mbele za Mungu. Pili, katika 3:21, Paulo anarudi kwenye mada yake iliyotangazwa hapo awali katika 1:16 na 1:17. Lakini sasa haki ya Mungu imedhihirika bila sheria, ingawa sheria na manabii wanaishuhudia.

Paulo ameondoa neno ghadhabu katika madai yake kwamba ghadhabu ya Mungu imefunuliwa na amerudisha neno haki katika nafasi hiyo katika 3:21. Hapa tena,

kama katika 1:17, tunasoma kwamba haki ya Mungu imedhihirishwa. Acha niseme tena.

Katika 1:16 na 1:17, na watoa maoni wote ambao nimewahi kuwaona wanakubaliana, Paulo anaelezea kauli ya kusudi la Warumi. Inahusu injili, habari njema ya wokovu, ufunuo wa haki iokoayo ya Mungu katika Kristo. Katika mstari unaofuata, anatoa neno haki, anaweka neno ghadhabu ndani, na analiacha hapo hadi 320.

Anafanya nini? Anaonyesha kwamba wokovu wa Mungu, kuhesabiwa haki kwa wenye dhambi na Mungu mtakatifu na mwenye upendo, kunaweza kueleweka ipasavyo tu kwa kuzingatia mafundisho ya dhambi na ghadhabu na hukumu. Sura hizo, sehemu zinazoshughulikia dhambi na hitaji la wokovu, ni kama kitambaa cha rangi ya zambarau au nyeusi cha mtengenezaji wa vito ambapo almasi na rubi na zumaridi huwekwa ili kuangazia uzuri na mng'ao wao. Vivyo hivyo, kuhesabiwa haki kwa Mungu hakuwezi hata kueleweka mbali na hitaji letu la kuhesabiwa haki, ambalo ni mada ya 118 hadi 320.

Katika 1:18 hadi 3:20 ni uwasilishaji wenye nguvu wa Paulo wa hasira takatifu ya Mungu dhidi ya dhambi ya mwanadamu. Mtume anaonyesha jinsi makundi mbalimbali ya watu yanavyohukumiwa mbele za Mungu. Kwanza, kila mtu chini ya jua yuko chini ya ghadhabu ya Mungu kwa sababu wote wamepuuza ufunuo wa Mungu katika uumbaji, sheria yake ya asili, ukitaka, 1:18 hadi 1:32.

Pili, wote wanaowahukumu wengine kimaadili wanakiuka sheria ya Mungu iliyoandikwa kwenye moyo wa mwanadamu na wanajihukumu wenyewe, 2:1 hadi 16. Kundi la pili linatofautishwa na la kwanza kama ulinganisho wa 1:32 na 2:1 utakavyoonyesha. 1:32 inaonyesha Warumi 1:32.

Ingawa wanajua amri ya haki ya Mungu kwamba wale wanaofanya mambo kama hayo wanastahili kufa, hawayafanyi tu bali pia wanawakubali wale wanaoyafanya. Hapa wenye dhambi wanawachochea wenye dhambi wengine katika maisha ya dhambi, shinikizo la wenzao la kutenda dhambi, ukitaka. 2:1 ni tofauti.

Kwa hivyo, Ee mwanadamu, huna udhuru kwa kila mmoja wenu anayehukumu, kwa maana katika kumhukumu mwingine, unajihukumu mwenyewe kwa sababu wewe, mhukumu, unafanya yale yale unayohukumu. Kundi la zamani hujihusisha na uovu kimakusudi na huwatia moyo wengine kufanya hivyo, 1:32. Naam, tuendelea na dhambi.

Kundi la mwisho, 2:1, hufanya dhambi huku likiwahukumu wale ambao hawatendi dhambi zile zile. Kundi la pili ni wanafiki ilhali kundi la kwanza si wanafiki. Wao ni wenye dhambi waaminifu zaidi ukitaka.

Sijui ni ipi mbaya zaidi, na zote mbili ni mbaya. Warumi 2:17 hadi 29 inahusisha kundi la tatu, hasa lengo kuu la Paulo, Wayahudi. Wayahudi sio tu kwamba wana faida ya sheria ya asili na sheria iliyoandikwa moyoni, bali pia ni wa kipekee kwa kuwa na sheria ya Mungu iliyoandikwa kwenye mbaao za mawe.

Wana neno la Mungu lililoandikwa, lakini sheria haiwezi kuokoa zaidi ya sheria zingine, sheria ya asili, sheria moyoni. Sheria, herufi kubwa L, haiwezi kuokoa zaidi ya sheria hizo. Agano la Kale linawahukumu Wayahudi; hivyo, Israeli, kwa enzi ya Agano Jipya, inahukumiwa mara tatu na ufunuo katika uumbaji, na ufunuo katika moyo wa mwanadamu, na hasa kwa neno la Mungu lililoandikwa lililoandikwa katika vibao vya mawe kwa kidole cha Mungu.

Nataka kufanya kazi kidogo na muktadha huu. Warumi 1:18, 19, kwa maana ghadhabu ya Mungu imefunuliwa kutoka mbinguni, yaani kutoka kwa Mungu, dhidi ya uasi wote na uovu wa watu ambao kwa uovu wao wanauficha ukweli. Paulo anawaonyesha wenye dhambi, wanaume na wanawake, kama wanaoondoa ufunuo kutoka kwa Mungu.

Ufunuo huu ni upi? Paulo anatuambia. Kwa maana kinachoweza kujulikana kumhusu Mungu ni wazi kwao kwa sababu Mungu amewaonyesha. Unazungumzia nini, Paulo? Anasema, anatuambia, kwa maana sifa zake zisizoonekana, yaani uweza wake wa milele na asili yake ya kimungu, zimeonekana waziwazi.

Whoa, whoa, whoa, time out. Sifa zisizoonekana, zinazoonekana wazi. Anaandika kwa ufasaha mzuri, bila shaka, na anavutia umakini wetu, lakini maana yake ni kwamba sifa za Mungu, sifa za Mungu zinazomfanya kuwa Mungu, ambazo zisingeweza kujulikana kwa njia nyingine yoyote, zimefunuliwa.

Loo, unamaanisha kama ilivyofunuliwa katika maandiko matakatifu. Ni kweli, lakini sivyo anavyosema hapa. Hapana, sifa zake, na anazitaja mbili kati ya hizo, nguvu zake za milele na asili yake ya kimungu, uweza wake mkuu, na uungu wake, vimeonekana wazi, si tu kwamba vimefunuliwa bali pia vimeonekana tangu kuumbwa kwa ulimwengu katika vitu vilivyoumbwa.

Zaburi 19:1, mbingu zinatangaza utukufu wa Mungu, na anga, anga, linaonyesha kazi ya mikono yake. Zaburi inaendelea kuonyesha kwamba ni ya kudumu, mchana na usiku, na kila mahali.

Kwa hivyo, Mungu anajifunua katika uumbaji wake, kila wakati, kila mahali. Lo! Na Paulo anakubali.

Tangu kuumbwa kwa ulimwengu na uchunguzi wa wanadamu wa ulimwengu, nguvu na uungu wa Mungu vimekuwa dhahiri katika vitu alivyoviumba. Sio tu kwamba vimeonekana wazi, vimeonekana wazi. Mungu anahakikisha kwamba ufunuo wa sifa

zake zisizoonekana ambazo zimeonekana katika uumbaji unawafikia wenye dhambi ili wasiwe na udhuru.

Mungu anawashikilia wanadamu, wenye sanamu yake, ambao sio tu wanapokea lakini wanaelewa, angalau kwa sehemu, kwamba yeye ni Mungu, na ana nguvu ya kutosha kuumba ulimwengu huu; anawashikilia bila udhuru wa kutomsujudia. Wanafanya nini basi? Paulo anatuambia kwamba ingawa walimjua Mungu, inamaanisha walimjua Kristo; waliokolewa, sivyo? Hapana, si katika muktadha huu, haimaanishi hivyo. Ndiyo, maneno hayo mara nyingi yanamaanisha hivyo, lakini si hapa.

Walimjua Mungu haswa kwa jinsi ilivyosemwa tu. Alifunua sifa zake katika uumbaji wake, wameona uumbaji wake tangu uumbaji, wameona vitu alivyoviumba, na wanajua ana nguvu, naye ni Mungu. Nionyeshe kundi la watu duniani kote ambao hawana wazo lolote kuhusu Mungu au miungu, na aina fulani ya ibada inayoendelea.

Kuna wanadamu walioelimika sana pekee ambao wanaweza kujenga mtazamo wa ulimwengu wa kutokuamini Mungu na kuufanya ufanye kazi, angalau kwa kuridhika kwao. Wanadamu wa kawaida, wasio na elimu, kwa kushangaza, wanajua vyema. Sasa, hawafanyi vizuri zaidi kwa kile wanachojua, lakini wanajua kwamba kuna kiumbe mkuu.

Wanajua ulimwengu huu haukujitokea wenyewe. Ninamfikiria rafiki yangu, mtu mcha Mungu ambaye alimtumikia Bwana kwa miaka 40 katika kuwafunza wengine na kisha kufundisha katika seminari. Alienda kwenye kilima na mtu mmoja akajiua.

Alikuwa ameshuka moyo sana, akatazama nje, akawaza, akatazama, akawaza, akageuka na kurudi nyuma. Akasema, kuna Mungu. Simjui.

Nimechanganyikiwa kabisa. Mawazo yangu yamechanganyikiwa kweli, lakini kuna Mungu. Hakuna shaka kuhusu hilo.

Kwa bahati nzuri, alielewa, kama mwanadamu wa kale anavyoelewa, bora kuliko mwanadamu mwenye elimu, kiburi, majivuno, mwasi, na asiyeamini Mungu. Ingawa walimjua Mungu kwa maana ya kutambua baadhi ya sifa zake za uumbaji mbaya, hawakumheshimu kama Mungu au kumshukuru, lakini wakawa wapumbavu katika mawazo yao. Kumbuka, nilisema, Paulo, zaidi ya yote anasisitiza athari za dhambi kutoka kwa neno la Kigiriki nous, au akili, au mawazo, wazo, akili, kufikiri, sababu.

Paulo anasisitiza zaidi athari za dhambi kwenye mawazo ya wanadamu. Ingawa walimjua Mungu, hawakumheshimu kama Mungu wala hawakumshukuru, lakini wakawa wapumbavu katika mawazo yao, na mioyo yao mipumbavu ikatiwa giza. Wakidai kuwa wenye hekima, wakawa wapumbavu, wakaubadilisha utukufu wa Mungu asiyekufa kwa sanamu, sanamu zinazofanana na mwanadamu anayekufa.

Wanaabudu wanadamu na, mbaya zaidi, ndege, wanyama, na hata vitu vitambaavyo. Ufunuo wa jumla wa Mungu, ufunuo wake wa asili, unamfikia kila mwanadamu, na sivyo, sivyo. Mtu angeweza kuingia ndani kabisa pangoni kiasi kwamba hakungekuwa na mwanga wowote.

Hiyo ni kweli, na kama wangezizima vyanzo vyao vya mwanga, jambo ambalo ni jambo la kipumbavu sana kufanya, au hawakuwa na vyanzo vingi, wangeweza kukwama hapo. Sawa, mimi hapa, mbali na Mungu. Hilo ndilo kusudi langu, ni kumkimbia tu. Sitaki kuona jua hilo lenye mzunguko, Zaburi 19 inatuambia na humshuhudia Mungu kila mara.

Inasema Mungu aliniumba, Mungu aliniumba, Mungu aliniumba. Toka nje, jua. Toka nje, mwezi na nyota.

Ni giza, na kimya, na hatimaye nimefikia kusudi langu, lakini kisha nasikia pumzi yangu, na nasikia moyo wangu ukidunda, na mimi mwenyewe ni kiumbe wa Mungu, ushahidi wa nguvu na uungu wake, kwamba aliniumba kwa mfano wake, alinifanya kama yeye. Siwezi kuepuka ukweli wa ufunuo wa Mungu katika vitu alivyoviumba, ikiwa ni pamoja na mimi. Kwa hivyo, Mungu aliwaacha wafuate tamaa za mioyo yao, uchafu, na kuaibisha miili yao kati yao.

Usielewe vibaya; Mungu aliwaumba Adamu na Hawa; aliwaunganisha, ndoa ya kwanza ukitaka, na mwanamume angemwacha baba yake na mama yake na kushikamana na mkewe, nao wangekuwa mwili mmoja, na ni lugha ya kifumbo kwa ngono, na Adamu alimjua Hawa. Mungu aliumba ngono. Anataka wanadamu wafurahie kila mmoja katika muktadha wa ndoa, lakini hii ni kwa sababu ya ibada ya sanamu ya moyo wa mwanadamu. Mungu huwaacha wanadamu wafanye dhambi ya ngono kwa sababu wanabadilishana, kuna neno hilo baya tena, wanabadilisha utukufu wa Mungu kwa sanamu, na sasa wanabadilisha ukweli kuhusu Mungu na mapenzi yake kwa mwanadamu kwa uongo, na wakaabudu na kutumikia kiumbe, badala ya muumba, na Paulo, kama anavyofanya mara kwa mara, hawezi kujizuia, muumba, ambaye amebarikiwa milele, ambaye amebarikiwa milele, amina.

Kwa sababu hii, Mungu aliwaacha wafuate tamaa mbaya, kwa maana wanawake wao walibadilishana mahusiano ya asili, maana yake ni pamoja na wanaume, kwa yale yaliyo kinyume cha maumbile, na wanaume vivyo hivyo waliacha mahusiano ya asili na wanawake na wakawa na hamu ya kila mmoja kwa mwenzake, wanaume wengine, wanaume wakitenda matendo yasiyo ya aibu na wanaume, na kupokea ndani yao wenyewe adhabu inayostahili kosa lao. Hakuna shaka kwamba Biblia inalaani dhambi ya ngono, ikiwa ni pamoja na dhambi ya ushoga. Hakika, Wakristo wanapaswa kuwapenda watu wote, wenye dhambi wote, wapenzi wa jinsia moja na wapenzi wa jinsia moja, lakini hatulinganishi theolojia yetu, mafundisho yetu, au

maadili yetu na viwango vya jamii, au chochote kingine ambacho wanadamu wanaweza kupendekeza, au falsafa ya kibinadamu.

Sola Scriptura inamaanisha Biblia ndiyo mamlaka yetu kuu kwa kila kitu katika theolojia na maadili, kwa kile tunachoamini na jinsi tunavyoishi. Mazoea ya ushoga hayapatani na mafundisho ya neno la Mungu. Sisemi kwa ukali au kwa hasira moyoni mwangu au ukosefu wa upendo kwa watu ambao hawajaokoka wenye ushawishi wowote, lakini nasema kama mwalimu aliyewekwa rasmi wa neno la Mungu.

Na kwa kuwa hawakuona inafaa kumtambua Mungu, wanadamu wakiingia katika ibada ya sanamu na dhambi za zinaa, Mungu aliwaacha wafuate akili zao zisizofaa, wafanye mambo yasiyostahili kufanywa, wakiwa wamejawa na kila aina ya udhalimu, uovu, tamaa, na uovu, wamejaa wivu, uuaji, ugomvi, udanganyifu, na uovu.

Ona kwamba zaidi ya dhambi za ngono zinazungumziwa katika muktadha huu. Wao ni wasengenyaji, wachongezi, wanaomchukia Mungu, wenye dharau, wenye kiburi, wenye majivuno, wabunifu wa uovu, wasiotii wazazi wao, wapumbavu, wasioamini, wasio na moyo, na wakatili. Na kisha mstari huo unakuja, ingawa wanajua amri ya haki ya Mungu, Warumi 1:32, kwamba wale wanaofanya mambo kama hayo wanastahili kufa.

Wanajua mioyoni mwao, Mhubiri anasema, Mungu ameweka umilele mioyoni mwetu. Hatuwezi kuuelewa, au hata ulimwengu wake, kikamilifu, lakini kuna hisia hiyo ya Mungu. Wazo la Calvin la hisia divinitatis, ufahamu wa ndani wa uwepo wa Mungu, umejengwa ndani ya mwanadamu.

Ingawa wanajua kwamba watu wanaofanya mambo kama hayo wanastahili kufa, hawayafanyi tu bali pia wanawapa kibali wale wanaoyafanya. Kwa hivyo, wanadamu, alitumia lugha ya Mhubiri, chini ya jua, wanadamu katika ulimwengu wa Mungu, mbali na neno la Mungu, wanajua uwepo wa Mungu. Nao wanakana, lakini wanalijua, na wanakana dhidi ya kile wanachojua vizuri zaidi.

Nao wanashiriki katika ibada ya sanamu na dhambi ya ngono, na dhambi hizi zote ambazo ameziorodhesha. Katika sura ya 2, anaanza kuhukumu kundi lingine, na kuonyesha hitaji lao. Kwa nini wanazungumzia dhambi? Ni kama nilivyosema kwamba Mungu anawapenda wenye dhambi.

Hii ni sehemu kuhusu kuhesabiwa haki, na anafikia hapo, lakini lazima aonyeshe hitaji la kuhesabiwa haki ili watu ambao hawajaokoka waweze kuamini injili na kuokolewa. Kwa hivyo, Schuller, Robert Schuller, mhubiri aliyewashutumu warekebishaji kwa kuwa na mtazamo mbaya kuhusu dhambi na hukumu, na angetoa uwakilishi chanya na kadhalika, ana hatia ya kupotosha mafundisho ya maandiko matakatifu. Sasa, hatufurahii kuhubiri kile Luther alichokiita habari mbaya.

Anachezea maneno. Injili ni euvangelion , na Luther alisema, hatufurahii kuzungumzia kakangelion . Kakos inamaanisha uovu, ubaya, na kadhalika.

Tunataka kusimulia habari njema, si habari mbaya, lakini Wagalatia na Warumi, kabla ya kuzungumzia habari njema, huweka msingi muhimu wa kuielewa, achilia mbali kuiamini, katika kuielezea habari mbaya. Kuna mjadala kuhusu kama tayari, katika Warumi 2:1, Paulo anazungumza dhidi ya Wayahudi badala ya wale wanaoamini maadili mema, kama nilivyopendekeza. Kwa kweli, nimepuuzwa kwa kiasi fulani, na nitasema ni wale wanaoamini maadili mema au Wayahudi wanaozungumziwa hapa.

Kwa hiyo, wewe usiye na udhuru, Ee mwanadamu, kila mmoja wenu anayehukumu, unajihukumu mwenyewe katika kumhukumu mwingine kwa sababu wewe, mhukumu, unafanya mambo yale yale. Tunajua kwamba hukumu ya Mungu huwapata wale wanaofanya mambo hayo kwa haki. Je, unafikiri, Ee mwanadamu, kwamba utaepuka hukumu ya Mungu? Au unadharau wingi wa wema wake na uvumilivu wake na uvumilivu wake, bila kujua kwamba wema wa Mungu umekusudiwa kukuongoza upate toba? Lakini kwa sababu ya moyo wako, moyo usiotubu, unajiwekea akiba ya ghadhabu siku ya ghadhabu, wakati hukumu ya haki ya Mungu itafunuliwa.

Mafundisho ya Paulo kwamba wenye dhambi wanaweza kuongeza hukumu yao ya milele, si urefu wake, ni wa milele, bali ukali wake, ukali wake, kwa uasi wao dhidi ya Mungu. Unajiwekea akiba ya ghadhabu. Mstari wa 12, wote waliotenda dhambi bila sheria wataangamia bila sheria.

Wote waliotenda dhambi chini ya sheria watahukumiwa kwa sheria. Kwa maana si wale wanaosikia sheria walio wenye haki mbele za Mungu, bali ni wale wanaoitenda sheria watakaohesabiwa haki. Kwa maana wakati watu wa mataifa wasio na sheria ya Mungu, Amri Kumi, kwa asili wanafanya yale ambayo sheria inataka, wao ni sheria kwao wenyewe.

Wanaonyesha kwamba kazi ya sheria imeandikwa mioyoni mwao, huku dhamiri yao pia ikiwashuhudia, na mawazo yao yanayopingana yakiwashtaki au hata kuwatetea. Siku ambayo, kulingana na injili yangu, Mungu atahukumu siri za wanadamu kwa Kristo Yesu. Kuna nini hapa? Mataifa ambao hawana Amri Kumi ni sheria kwao wenyewe.

Hii ni sheria tofauti na sheria ya asili, ambayo hufunuliwa katika mafunuo ya jumla, ikiwa ni pamoja na yale ya wanadamu. Hii ni athari ya sheria ya Mungu iliyoandikwa moyoni. Kuna mwingiliano hapa kati ya kipengele cha maadili cha Imago Dei, ambacho tulizungumzia kutoka Waefeso 4:22 hadi 24.

Adamu na Hawa waliumbwa katika haki na utakatifu wa kweli. Hii inazungumzia wazo moja. Mungu alijenga ndani ya asili ya mwanadamu maadili, hisia ya mema na mabaya.

Na ametupa dhamiri, ambazo ni aina ya vyombo vinavyopima, mlifanya hivyo kwa usahihi, mlivunja sheria. Kulingana na hisia hii ya ndani ya mema na mabaya, kulingana na sheria ya Mungu iliyoandikwa moyoni, Paulo anasema wale wanaotenda dhambi bila sheria ya Mungu wana sheria ya Mungu, sheria ya Mungu iliyoandikwa moyoni mwao. Watahukumiwa.

Na wale wanaotenda dhambi wanazidi kuwa wabaya zaidi. Kwa kuwa sheria ya Mungu imeandikwa, bado wana sheria ya Mungu moyoni mwao. Na wanapotenda dhambi, wanahukumiwa mara mbili.

Lakini kwa kweli ni mara tatu. Sheria ya Mungu katika uumbaji, sheria ya Mungu moyoni, sheria ya Mungu katika maandishi. Kwa hivyo, hakika anaelekeza upande wa Kiyahudi hapa.

Ni jambo la kushangaza. Mataifa ambao hawana sheria ni sheria kwao wenyewe. Lo!

Kwa hivyo, wanadamu ni sehemu ya ufunuo wa jumla, kama yule jamaa aliye ndani ya pango alivyoonyesha. Wanadamu pia ni sehemu ya ufunuo wa jumla kwa maana nyingine kwa sababu ufunuo wa Mungu katika uumbaji unafunua uzuri wake, uumbaji wake, kofia ya muumbaji, kama naweza kutunga neno, unafunua nguvu zake, hekima yake, lakini haufunui utakatifu wake, au haki yake, au neema yake, au injili. Haufunui mambo hayo.

Lakini sheria ya Mungu iliyo moyoni hufunua, si injili; hufunua utakatifu na haki ya Mungu kwa sababu inatushtaki. Dhamiri ndiyo kipimo, ukitaka, kipimo, kipimajoto, kinachofanya kazi dhidi ya mwamuzi huyu wa asili tuliye naye ndani. Ni sheria ya Mungu iliyojengwa ndani ya kitambaa cha uhai na uhai wa mwanadamu.

Tunajua mema na mabaya. Hicho ndicho CS Lewis alikuwa akizungumzia. Tunajua mema na mabaya, nami nitathibitisha hilo, anasema.

Nitakupiga ngumi puani au kukukanyaga kidole cha mguu. Utasema, ouch, unanifanyia nini? Shutuma hiyo inaonyesha unajua mema na mabaya. Unapotendewa mabaya, wewe ni mtaalamu wa kupambanua mema na mabaya.

Unapokosea, mtu mwingine, si sana. Labda unaficha jambo hilo kwa njia fulani, jaribu kulihalalisha. Lakini linapokuja suala la mlango wako, oh, una haraka kulibainisha.

Mataifa ni sheria kwao wenyewe kwa sababu ya kipimo hiki cha maadili ambacho wameumbwa nacho. Kujua mema na mabaya ni sehemu isiyoepukika ya ubinadamu. Hatuwezi kuiondoa.

Ni sehemu yetu. Sisi ni ufunuo kutoka kwa Mungu. Sisi ni ufunuo wa maadili kutoka kwa Mungu.

Hiyo ni maana sawa na kusema tumeumbwa kwa mfano wake wa haki na utakatifu wa kweli. Mfano wa Mungu una sehemu ya maadili. Lakini ukijiita Myahudi, hivyo wanadamu wanahukumiwa wanapoasi sheria ya Mungu katika uumbaji na kushiriki katika ibada ya sanamu, dhambi za ngono, na dhambi zote zilizotajwa mwishoni mwa Warumi 1. Wanadamu pia wanahukumiwa wanapovunja hisia zao za mema na mabaya, ambazo zimejengwa ndani yao.

Ni mafunuo ya jumla katika suala la dhamiri na sheria ya Mungu moyoni. Wayahudi wanahukumiwa kwa njia ya tatu. Lakini ukijiita Myahudi, Warumi 2:17, na kuitegemea sheria na kujivunia Mungu, na kujua mapenzi yake na kukubali yaliyo bora kwa sababu ulifundishwa kutoka kwa sheria, na ikiwa una hakika kwamba wewe mwenyewe u kiongozi wa vipofu, mwanga kwa wale walio gizani, mwalimu wa wapumbavu, mwalimu wa watoto, mwenye mfano halisi wa maarifa na kweli katika sheria, basi wewe unayewafundisha wengine, je, hujifundishi mwenyewe? Unapohubiri dhidi ya wizi, je, unaiba? Unaposema mtu asifanye uzinzi, je, unazini? Wewe unayechukia sanamu, je, unaiba mahekalu? Wewe unayejisifu katika sheria unamdharau Mungu kwa kuvunja sheria.

Kwa maana imeandikwa, Jina la Mungu linatukanwa miongoni mwa Mataifa kwa ajili yenu. Isaya 52 :5. Kwa maana kutahiriwa kuna thamani ukitii sheria. Lakini ukivunja sheria, kutahiriwa kwako kunakuwa kutotahiriwa.

Mstari wa 29, lakini Myahudi ni yule aliye ndani, na tohara ni jambo la moyoni kwa roho, si kwa maandishi. Huenda ni mchezo wa neno Yuda, ambalo linamaanisha sifa.

Sifa zake hazitoki kwa mwanadamu bali kwa Mungu. Yuda, Myahudi, Paulo anacheza na hilo. Kwa hivyo, kupitia Warumi 2, Paulo ameupiga ulimwengu magoti mbele za Mungu.

Ufunuo katika uumbaji unatuacha na udhuru huo. Ufunuo moyoni hutuhukumu tunapovunja sheria hiyo ya Mungu moyoni. Na Myahudi aliye na neno la Mungu katika maandishi ni mbaya zaidi kwa sababu neno la Mungu lililoandikwa ni mhukumu na hakimu bora zaidi kuliko sheria ya moyo na sheria katika uumbaji.

Loo, Mungu wangu! Baada ya kutetea faida walizonazo Wayahudi katika sehemu ya mwanzo ya Warumi 3, Paulo anajilaumu baada ya kuwakasirikia tu wale

wanaomshutumu msisitizo wake juu ya neema ya kusema Mungu hupuuza dhambi. Ni jambo ambalo Paulo amepewa hivi kwamba Mungu atahukumu.

Hatuachi kamwe dhambi. Kwani, basi, Mungu angewezaje kuhukumu ulimwengu? Warumi 3:6. Hilo ni jambo lililotolewa. Hakuna swali.

Kama kuna Mungu, Yeye ni mtakatifu na mwenye haki. Atahukumu. Ndivyo ilivyo.

Cha kufurahisha ni kwamba ananukuu Zaburi 51, ambayo ndiyo maneno ninayosema. Kuna umbo la mvingo hapa. Na Daudi anakiri ili Mungu ahesabiwe haki siku ya mwisho katika hukumu yake.

Ndivyo hasa anavyonukuu katika Warumi 3.4. Kuhusu wale wanaosema kwamba Paulo anafundisha, kwa nini tusifanye hivyo? Ikiwa dhambi ya mwanadamu inaonyesha tu neema ya Mungu katika kuhesabiwa haki, basi kwa nini tusitende dhambi kama wanyama wa porini? Kwa nini tusifanye hivyo kabisa? Loo, Paulo alishtushwa sana na hilo. Kwa nini tusifanye uovu ili mema zaidi yaje? Kama baadhi ya watu wanavyotushtaki kwa uchongezi kwa kusema, maneno ya Paulo ni rahisi. Hukumu yao ni ya haki.

Walaaniwe. Basi, nini? Je, sisi Wayahudi ni bora zaidi? Warumi 3:9. La hasha. Kwa maana tumekwisha kuwashtaki Wayahudi na Wayunani kwamba wote wako chini ya dhambi kama ilivyoandikwa.

Hakuna aliye mwadilifu. Hapana, hata mmoja. Haizungumzii kuhusu Yesu.

Inazungumzia wanadamu chini ya jua, wanadamu wenye sheria mioyoni mwao, na wanadamu wenye sheria mikononi mwao. Agano la Kale. Hakuna anayeelewa.

Hakuna anayemtafuta Mungu. Bila shaka, watu wanamtafuta Mungu. Loo, hawamtafuti Mungu wao wenyewe.

Wanamtafuta Mungu tu wakati Mungu anawatafuta. Wote wamepotoka. Kwa pamoja wamekuwa wasiofaa kitu.

Hakuna atendaye mema. Hata mmoja. Lugha gani?

Ni lugha kamili. Huu ni muhtasari wa Paulo wa sura zilizopita kutoka 1:18. Na kisha anaelezea atakachosema baadaye. Hata kama mnavyotumia vyombo vyenu vya mwili, viungo vyenu vya mwili kama vyombo vya dhambi, sasa vitumieni kama vyombo na zana za haki.

Naam, anaelezea hoja ya kwanza hapa. Koo lao ni kaburi wazi. Wanatumia ndimi zao kudanganya.

Sumu ya nyoka iko chini ya midomo yao, nyoka wenye sumu. Vinywa vyao vimejaa laana na uchungu. Miguu yao ni miepesi kumwaga damu.

Njia zao ziko uharibifu na taabu, wala njia ya amani hawaijui. Hakuna hofu ya Mungu mbele ya macho yao.

Sasa tunajua ya kwamba chochote kinachosemwa na sheria, husema na wale walio chini ya sheria ili kila kinywa kifungwe na ulimwengu wote uhesabiwe mbele za Mungu. Kwa maana kwa matendo ya sheria, hakuna mwanadamu atakayehesabiwa haki mbele zake kwa sababu kupitia sheria huja ujuzi wa dhambi. 1:18 hadi 3:20, Paulo anaupiga magoti ulimwengu mbele za Mungu.

3:21, lakini sasa haki ya Mungu imedhihirika. Tukirudi kwenye mada ya Warumi katika 1:16 na 17. Tukirudi nyuma kidogo, zaidi ya yote, Israeli inaonyeshwa kuhukumiwa kwa sababu ilitumia vibaya sheria takatifu ya Mungu.

Alichukua kile kilichokuwa cha kumshawishi kuhusu dhambi yake na kumpeleka kwa Kristo na badala yake akakigeuza kuwa tukio la kiburi, 2:23. Alijiona kuwa bora kuliko Mataifa ambao hawakuwa na ufunuo ulioandikwa wa Mungu. Wao ni kundi la washenzi, 17 hadi 24 ya sura ya pili ya Warumi. Amewahukumu Mataifa kwa sheria yake na bado amevunja sheria mwenyewe.

Kwa hivyo Israeli ilikuwa mnafiki mbaya zaidi kuliko wote, mistari ya 21 hadi 24. Israeli imesahau kwamba dini ya kweli ni ya ndani na si ya nje tu. Imebadilisha kufuata sheria kwa nje, tohara ya mwili, na kazi ya ndani ya roho, tohara ya moyo.

Israeli imepoteza jina lake zuri kwa kutafuta sifa za wanadamu badala ya sifa za Mungu, mistari ya 28, 29. CEB Cranfield, katika ufafanuzi wake mkuu kuhusu Warumi, anaelezea, akinukuu, kifungu cha mwisho cha uhusiano labda kina mchezo wa makusudi kuhusu uhusiano kati ya Yahudi, Myahudi, na kitenzi cha Kiebrania kinachomaanisha sifa, hyphal ya Yadah, na viambato vyake. Ni mchezo wa ajabu unaorudi nyuma hadi Mwanzo 29:35, 49:8, na unajulikana sana katika Uyahudi.

Ufafanuzi wa kimataifa wa Cranfield kuhusu Warumi. Warumi 3:9 hadi 20 ndio kilele cha hoja ya Paulo iliyoanzia katika 1.18. Tuhitimisha nini basi, anasema katika mstari wa 9. Anahitimisha kwamba Wayahudi na Mataifa wote wana hatia mbele za Mungu. Anatoa uthibitisho wa mwisho wa nadharia yake katika mkusanyiko wa maandishi ya Agano la Kale yanayoonyesha dhambi ya wanadamu wote katika mstari wa 10 hadi 18.

Paulo anakataa kwamba hakuna hata mwanadamu mmoja mwadilifu, mstari wa 10. Anasema hakuna anayeelewa mambo ya Mungu peke yake. Hakuna anayemtafuta Mungu peke yake.

Maana yake ni kwamba Mungu lazima awatafute wenye dhambi kabla hawajamtafuta. Mtume anawaona wanadamu wote kama wameacha njia za Mungu. Hakuna mtu aliye na kitu chochote kinachopaswa kumkabidhi kwa Mungu.

Paulo anarudi kwenye shtaka lake kwamba hakuna hata mtu mmoja aliye mwema, mstari wa 12. Kwa njia hii anagawanya 3:10 hadi 18 kwa ajili yetu kati ya 12 na 13. Katika 13 hadi 18 Paulo anatumia wazo kwamba atataja waziwazi katika 6.13, kama nilivyosema hapo awali, kuhusu mtu anayetumia viungo vyake vya mwili kama vyombo vya mema au mabaya.

Katika Warumi 3, viungo vya mwili, bila shaka, vinatumika kwa uovu. Ulimi, mistari ya 13, 14. Miguu, 15 hadi 17.

Na macho, mstari wa 18. Yote yanaonyesha uasi wa wanadamu dhidi ya Mungu. Paulo anahitimisha 1:18 hadi 3:20 kwa 3:19 na 20.

Tunajua chochote kinachosemwa na sheria, husema na wale walio chini ya sheria ili kila kinywa kifungwe na ulimwengu wote uweze kuhesabiwa haki kwa Mungu, kwa maana kwa matendo ya sheria, hakuna mwanadamu atakayehesabiwa haki mbele zake kwa sababu kupitia sheria huja ujuzi wa dhambi. Sheria haiihesabii haki; huhukumu dhambi. Kwa hivyo, watu wote, wale walio chini ya uumbaji, wale walio na sheria ya Mungu mioyoni, na Wayahudi wanahukumiwa mbele za Mungu na sheria katika maonyesho yake mbalimbali.

Sheria ya asili, sheria moyoni, sheria ya Musa. Paulo anarudi katika mstari wa 21 kwenye mada iliyotangazwa ya 1:16 na 17. Ufunuo wa haki ya Mungu inayookoa katika Kristo na injili.

Ni kuhusu mada hiyo ambayo tutarudia katika hotuba yetu ijayo tunapoendelea kuweka msingi Warumi 5:12 hadi 8:19, kifungu kikuu cha dhambi asilia, katika muktadha wa Warumi 1 hadi sura ya 5.

Huyu ni Dkt. Robert A. Peterson katika mafundisho yake kuhusu mafundisho ya ubinadamu na dhambi. Huu ni kipindi cha 14, Dhambi ya Asili, Warumi 5:12-19, katika Muktadha wa Warumi 1:18-3:21.